

Сарајево, 05.07.2021. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 28.06.2021. - 02.07.2021.**

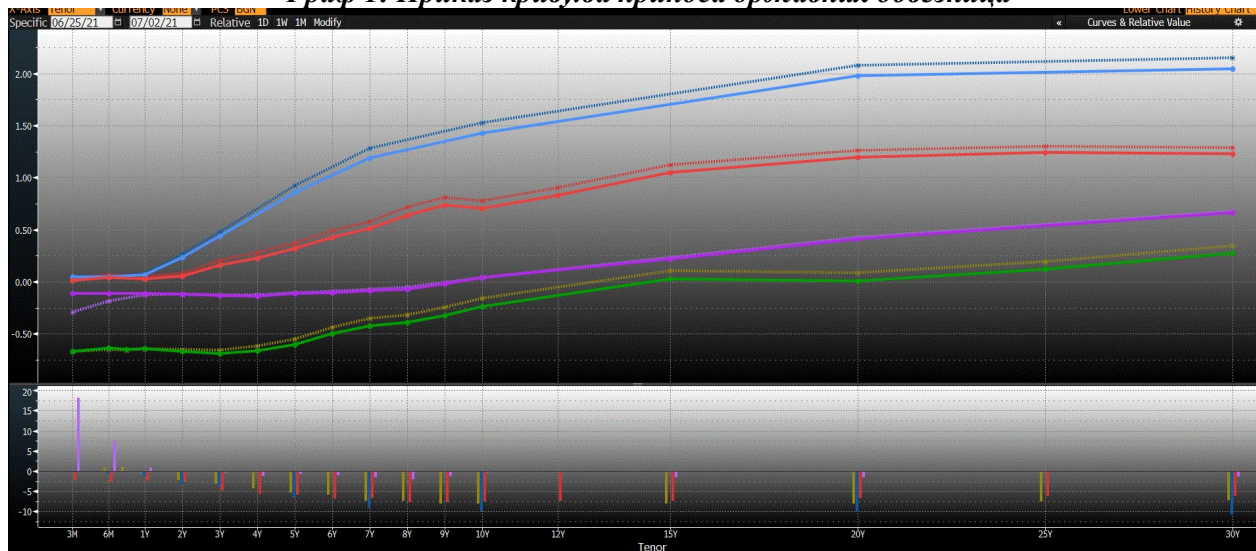
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	25.6.21	-	2.7.21	25.6.21	-	2.7.21	25.6.21	-	2.7.21	25.6.21	-	2.7.21
2 године	-0,65	-	-0,67	0,27	-	0,23	0,08	-	0,06	-0,11	-	-0,11
5 година	-0,55	-	-0,61	0,92	-	0,86	0,38	-	0,32	-0,10	-	-0,11
10 година	-0,16	-	-0,24	1,52	-	1,42	0,78	-	0,70	0,05	-	0,05

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	25.6.21	-	2.7.21
3 мјесеца	-0,651	-	-0,649
6 мјесеца	-0,649	-	-0,640
1 година	-0,630	-	-0,624

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 02.07.2021. године (пуне линије) и 25.06.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне су забиљежили пад у односу на претходну седмицу. Приноси њемачких обвезница су смањени између 2 и 8 базних поена, а приноси италијанских обвезница су смањени за 9 до 15 базних поена. Израженије смањење приноса забиљежено је половином протекле седмице под утицајем неизвјесности могућих ефеката нових сојева вируса на глобални економски опоравак.

Почетком седмице представници ЕЦБ су износили различита мишљења о питању могућег почетка повлачења стимуланса. Предсједник Deutsche Bundesbank Weidmann и гувернер Централне банке

Аустрије Holzmann су први чланови УВ ЕЦБ који су отворено расправљали о могућностима повлачења РЕПР програма укупне вриједности 1,85 билиона EUR, како се економија буде опорављала. Weidmann је изјавио да сматра да 2022. година више неће бити година кризе уколико претпоставке о питању тока пандемије и очекивања ефеката на економију буду у основи потврђене и додао да би нето куповине обвезница могле унапријед бити постепено смањене како би се избјегло нагло обустављање РЕПР програма. Такође, Holzmann се слаже с очекивањима тржишта да би РЕПР требало да буде обустављен најраније што је могуће, односно у марту 2022. године. С друге стране, италијански члан ИВ ЕЦБ Panetta је упозорио на прерано повлачење подршке јер пандемија још увијек није окончана, те сматра да је искуство показало да би исувише рано повлачење подршке могло довести до пооштравања финансијских услова, а што би могло довести до већег обима куповина након тога. Слично томе, гувернер Централне банке Француске de Galhau је мишљења да треба задржати одређени ниво „додатне флексибилности“ код куповина обвезница након кризе, посебно везано за обим и алокацију средстава. На крају прошле седмице предсједница ЕЦБ Lagarde је изјавила да иако је економски опоравак сада постао више очигледан и даље остаје крхак, што представља сигнал да ЕЦБ још увијек није спремна да обустави програм хитне помоћи (РЕПР). Lagarde је додала и да су се договорили да задрже РЕПР најмање до марта 2022. године односно док не процијене да се фаза кризе коронавируса завршила. Дан прије тога Lagarde је изјавила да би економија еврозоне могла избјећи најпесимистичнији сценарио који је разматран на почетку пандемије, али да је још увијек суочена са ризицима које носе мутације вируса.

Протеклу седмицу, у смислу објављених макроекономских података, обиљежио је рекордно висок ниво РМІ индекса прерађивачког сектора у еврозони забиљежен у јуну. IHS Markit, који објављује РМІ индексе, је објавио да фабрике у Европи запошљавају најбржом стопом забиљеженом у последње најмање 24 године јер покушавају да сустигну растућу потражњу, која долази захваљујући економском опоравку. Опоравак је услиједио након што су радње, ресторани и други садржаји за разоноду поново отворени захваљујући повећаном обиму вакцинација. Ипак, фабрике су истовремено суочене са несташицом снабдијевања, што их присиљава на смањење залиха. Објављени податак о наставку раста произвођачких цијена у еврозони у мају (9,6% годишње) иде у прилог томе, а што указује на то да повећани трошкови у производњи још увијек нису у толикој мјери пренесени на малопродајне цијене.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	ЈУН	1,9%	2,0%
2.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	ЈУН	0,9%	1,0%
3.	Произвођачке цијене (Г/Г) – ЕЗ	МАЈ	9,6%	7,6%
4.	Индекс економског повјерења – ЕЗ	ЈУН	116,5	117,9
5.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (финал.)	ЈУН	-3,3	-5,1
6.	РМІ индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (финал.)	ЈУН	63,1	63,4
7.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г)	МАЈ	-1,0%	5,1%
8.	Малопродаја – Холандија (Г/Г)	МАЈ	-	7,9%
9.	Малопродаја – Шпанија (Г/Г)	МАЈ	-	19,6%
10.	Обим малопродаје – Ирска (Г/Г)	МАЈ	-	44,0%
11.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) прелим.	МАЈ	-	1,6%
12.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г)	МАЈ	5,5%	7,4%
13.	Стопа незапослености – ЕЗ	МАЈ	8,0%	7,9%
14.	Стопа незапослености – Њемачка	ЈУН	5,9%	5,9%
15.	ILO стопа незапос. – Француска (квартално)	I квартал	8,1%	8,1%
16.	Стопа незапослености – Ирска	ЈУН	-	7,6%
17.	Стопа незапослености – Белгија	МАЈ	-	6,5%
18.	Стопа незапослености – Италија (прелим.)	МАЈ	10,7%	10,5%
19.	Промјена броја запослених – Шпанија (у '000)	ЈУН	-110,0	-116,9
				-129,4

САД

Гувернер Феда Waller је изјавио да би Фед можда требало да започне да смањује програм квантитативних олакшица већ ове године како би се пружила могућност повећања каматних стопа крајем следеће године. Waller је додао да би стопа незапослености требало да се поприлично смањи или да инфлација заиста настави да буде висока, прије него што би повећање каматне стопе у 2022. години било озбиљно схваћено, мада он не искључује ни ту опцију. Предсједник Феда из Даласа Kaplan је изјавио да смањење програма квантитативних олакшица треба да се „врши постепено“, понављајући свој став да би било паметно започети поступак прије него касније. Kaplan је додао да се види ширење притисака на раст инфлације који се таласају у широком опсегу инструмената. Економиста из Сјеверне Калифорније Alfredo Romero је изјавио да постоји још много сегмената од којих зависи стабилан економски опоравак, попут стопе вакцинације, развоја нових сојева коронавируса и економског раста осталих свјетских економија. Национални индекс цијена кућа S&P Case-Shiller који покрива свих девет пописних подручја је повећан за 14,6% годишње у априлу, након што је у марту забиљежен раст од 13,3%. Према објављеним извјештајима, ово је био највећи раст у последњих више од 30 година. У истом мјесецу индекс цијена кућа за скупину од 20 градова, укључујући Далас, Мајами, Њујорк и Сан Франциско је повећан за 1,6% мјесечно и за 14,9% на годишњем нивоу, што представља највећи годишњи раст од децембра 2005. године.

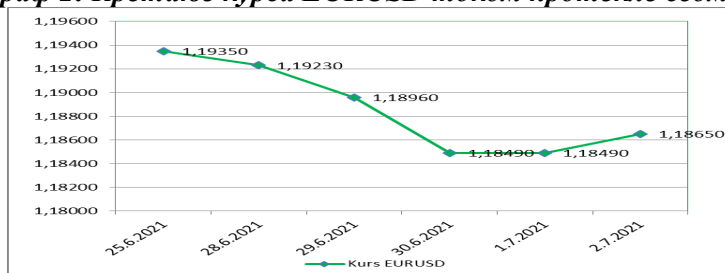
Повећање радних мјеста у јуну је убрзано како су компаније, очајнички желећи да повећају производњу и услуге услед повећане тражње, повећале плате и понудиле подстицаје, како би милионе невољно незапослених Американаца привукле да се врате на радна мјеста. Иако се чинило да је економски опоравак САД на добром путу, проблеми са запосленošћу и накнадама су показали да се економија тек треба вратити у претпандемијско стање.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Активности прерађ. сектора Феда из Даласа	ЈУН	32,5	31,1
2.	FXFA индекс цијена кућа (М/М)	АПР	1,6%	1,8%
3.	Индекс повјерења потрошача	ЈУН	119,0	127,3
4.	МБА апликације за хипотекарне кредите	25. јун	-	-6,9%
5.	ADP извјештај о промјени броја запослених	ЈУН	600.000	692.000
6.	Куће које чекају на реализацију продаје	МАЈ	-1,0%	8,0%
7.	Иницијални захтјеви незапос. за помоћ	26. јун	388.000	364.000
8.	Континуирани захтјеви незапос. за помоћ	19. јун	3.340.000	3.469.000
9.	Индекс расположења потрошача	27. јун	-	55,1
10.	PMI индекс прерађивачког сектора F	ЈУН	62,6	62,1
11.	Грађевински трошкови (М/М)	МАЈ	0,4%	-0,3%
12.	ISM индекс прерађ. сектора	ЈУН	60,9	60,6
13.	Промјена запослених у нефармерском сектору	ЈУН	720.000	850.000
13.	Стопа незапослености	ЈУН	5,6%	5,9%
14.	Трговински биланс (у милијардама USD)	МАЈ	-71,3	-71,2
15.	Фабричке поруџбине	МАЈ	1,6%	1,7%
16.	Поруџбине трајних добара F	МАЈ	2,3%	2,3%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,1935 на ниво од 1,1865.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Нови министар здравља Javid се у свој првој изјави пред Доњим домом Парламента од повратка у кабинет сложио са ставовима многих министара конзервативаца који вјерују да је вријеме да се одбаци опрез и поново отвори земља како би се што прије вратила у нормалу. Додао је да ниједан датум који изабери није без ризика од Ковид19, као и да се тај ризик не може елиминисати, већ се треба научити живјети с тим. Домаћинства у Великој Британији су значајно повећала штедњу почетком 2021. године, будући да су били спријечени да посјећују барове, ресторани и продавнице, те сада имају могућност да кроз појачану куповну моћ пруже подршку економском опоравку. Стопа штедње која мјери удјело штедње у расположивом дохотку је повећана на 19,9% са 16,1%, колико је износила у четвртном кварталу 2020. године.

Министар финансија Велике Британије Sunak ће најавити планове којима ће трансформисати Лондон у центар “зелених финансија”, с обзиром на то да Влада намјерава да подстакне конкурентност на глобалној сцени након Брегзита. Како је поменуто, Sunak ће објавити детаље плана емисије државних обвезница у вриједности од 15 милијарди GBP, а дио ће бити утрошен за еколошки прихватљиве пројекте.

Гувернер ВоЕ Bailey је изјавио да је важно да се не реагује претјерано на раст инфлације, за који ће се вјероватно показати да је привремен током периода опоравка економије након пандемије Ковид19. Bailey је поновио да су разлози због којих ВоЕ сматра да инфлација неће бити трајна “добро утемељени”. Истакао је да је важно не реаговати претјерано на привремено снажан раст и инфлацију како би се осигурало да прерано заостравање монетарних услова не угрози опоравак. Главни економиста ВоЕ Haldane је истакао да очекује раст инфлације у Великој Британији близу 4% у овој години. С друге стране, прошле седмице је објављено да MPC ВоЕ очекује раст инфлације до 3% током 2021. године, прије него се поново смањи током 2022. године како економски раст након пандемије почне да блиједи.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Nationwide цијене кућа (Г/Г)	ЈУН	13,6%	13,4%
2.	Нето потрошачки кредити (у млрд GBP)	МАЈ	0,3	0,3
3.	Број одобрених хипотекарних кредита	МАЈ	85.800	87.500
4.	Монетарни агрегат М4 (Г/Г)	МАЈ	-	7,3%
5.	БДП (Q/Q) F	I квартал	-1,5%	-1,6%
6.	Лична потрошња (Q/Q) F	I квартал	-3,9%	-4,6%
7.	Извоз (Q/Q) F	I квартал	-7,5%	-6,1%
8.	Увоз (Q/Q) F	I квартал	-13,9%	-13,5%

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, док је депрецирала у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,85981 на ниво од 0,85831, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,3879 на ниво од 1,3824.

ЈАПАН

Резиме састанка ВоЈ одржаног 17. и 18. јуна је показао да су се креатори монетарне политике ВоЈ надали да ће убрзана вакцинација против коронавируса подстаћи економију, али су увидјели да пригушени инфлаторни притисци воде крхком опоравку економије.

ВоЈ је најавила да ће купити мању количину јапанских државних обвезница у наредном кварталу, те је издала саопштење за један квартални период. ВоЈ је открила шта ће купити за цијели квартал у периоду јул-септембар, умјесто само за наредни мјесец, као што је то радила у прошлости. На овај начин је одређен износ куповина обвезница за дужи период, умјесто подешавања операција с циљем контроле криве приноса.

Нови члан MPC ВоЈ Nakagawa је изјавила да ВоЈ мора флексибилно одговорити на економске промјене изазване пандемијом Ковид19, што уједно значи да ће она за сада подржати став ВоЈ за

одржавање огромног подстицаја. Nakagawa је на уводној конференцији за новинаре, након што ју је Влада именовала, изјавила да ВоЈ мора бити свјесна негативних ризика по економију и цијене како се утицај пандемије и даље наставља. Министар здравља је изјавио да Влада нимало не оклијева да продужи ванредне мјере у Токију, али да прво мора да се увјери да су те мјере ефикасне. Први секретар кабинета јапанске Владе Kato је изјавио да ће Влада размотрити опције које не укључују гледаоце на Олимпијским играма, у зависности од тога шта ће се десити с ванредним мјерама након 11. јула. Избори који су одржани у главном граду Јапана у недјељу су изазвали подјеле у градској скупштини због здравствених ризика приликом отварања Олимпијских игара за три недјеље, пошто број заражених и даље расте. Анкете јавног мијења су показале да око 60% испитаника жели да се Олимпијске игре откажу или одложе. Разлог тога је спора вакцинација, пошто је само 10% становишта вакцинисано.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа незапослености МАЈ	2,9%	3,0%	2,8%
2.	Малопродаја (Г/Г) МАЈ	8,1%	8,2%	11,9%
3.	Продаја у робним кућама и супермар.(Г/Г) МАЈ	7,0%	5,7%	15,5%
4.	Индустријска производња Р МАЈ	27,0%	22,0%	15,8%
5.	Индекс започетих кућа (Г/Г) МАЈ	8,4%	9,9%	7,1%
6.	Индекс повјерење потрошача ЈУН	35,0	37,4	34,1
7.	Тапкан индекс великих произвођача II квартал	16	14	5
8.	PMI индекс прерађивачког сектора F ЈУН	-	52,4	53,0
9.	Продаја аутомобила (Г/Г) ЈУН	-	9,2%	30,9%
10.	Монетарна база (Г/Г) ЈУН	-	19,1%	22,4%

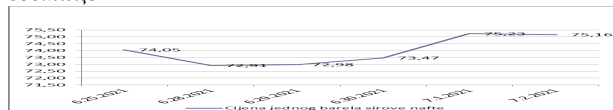
JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 132,25 на ниво од 131,75. JPY је благо депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 110,75 на ниво од 111,05.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 74,05 USD (62,04 EUR). Почетком седмице цијена нафте је благо повећана након вијести о повећаном броју заражених Ковид-19 новим делта сојем у неколико држава. Током протекле седмице цијена нафте је имала тенденцију раста и у највећој мјери је била под утицајем састанка ОПЕС+. Састанак ОПЕС+ је почео у четвртак и још увијек није окончан. Непосредно пред почетак састанка појавиле су се вијести да ова групација очекује да ће глобална тржишта нафте остати у дефициту у текућој години уколико производња остане стабилна, тако да је могуће да донесу одлуку о повећању производње овог енергента. Ипак, током састанка дошло је до размимоилажења ставова Саудијске Арабије и УАЕ. Наиме, ОПЕС+ нису успјеле да постигну компромис о питању повећања обима производње нафте, чиме је притисак на цијене додатно појачан, те се сада налази на највишем нивоу у последње скоро три године. Саудијска Арабија и Русија дјелују у правцу опрезног повећања обима понуде од 400.000 барела у периоду од августа до децембра, али је овај потез блокиран од стране УАЕ који тврде да је оригинални споразум о смањењу обима понуде, договорен на врхунцу пандемије, потцијенио максималне могућности производње. Министар енергије Саудијске Арабије принц Абдулазиз бин Салман је инсистирао у недјељу да ОПЕС+ мора продужити раније постигнути споразум о обиму производње нафте до краја наредне године, држећи се плана којем се противе УАЕ. Он је истакао да картел не може прихватити захтјеве УАЕ за бољим условима, те да нити један договор не значи повећање обима производње у августу. Разговори се настављају и почетком ове седмице.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 75,16 УСД (63,35 ЕУР). Посматрано на седмичном нивоу, цијена нафте је шесту седмицу биљежила раст, те је повећана за 1,50%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одржавање одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.781,44 USD (1.492,62 EUR). Почетком седмице цијена злата је забиљежила веома благу промјену, а златом се трговало у уском распону узимајући у обзир да су инвеститори опрезни због мјешовитих сигнала могућег поопштравања монетарне политике Феда, те неизвјесности које носе нова ограничења за путовања у Европи. Наредног дана злато је забиљежило дневни пад од скоро 1% након што је USD наставио да апрецира у односу на EUR. Поред наведеног, цијена злата у последњих мјесец дана генерално има тренд смањења након што је Фед у својим прогнозама помјерио датум првог очекиваног повећања каматних стопа. Средином седмице цијена овог племенитог метала је повећана након што су се појавиле вијести о делта соју вируса, чиме су обновљени страхови од ширења пандемије. Такви подаци су појачали притиске на раст цијене злата.

У петак је цијена злата повећана, те се током трговања нашла на највишем нивоу од 18. јуна под утицајем депрецијације USD, до које је дошло упркос томе што су подаци с тржишта рада показали да је забиљежен раст броја запослених на платним листама. Ипак, стопа незапослености је повећана, што је прилично збунило инвеститоре. Инвеститори углавном сматрају да, упркос томе што се учавају неки знакови да се економски опоравак наставља, запосленост и плате указују на то да се економија тек треба вратити на претпандемијске нивое. На раст цијене злата, у петак, утицај су имали појачани страхови због ширења новог делта соја вируса.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.787,30 USD (1.506,36 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је повећана за 0,33%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

